

Az Ige növekedése

Lekció: Ézs. 6.
Textus: ApCsel. 4.32-5.16

2009. március 8.
Gazdagrét

A Szent jelenléte

Az idők, amelyekben élünk, nagyban különböznek. Más a 30-as évek, a 60-as évek, a 90-es évek, vagy a mi korunk, a 21. század első évtizede. Ugyanakkor mégis vannak visszatérő jellemzőik. Magyarországon például visszajöttek a „nyúlós-ragacos” 80-as évek, amely időszak arról ismertetett meg, hogy semmi sem az volt, aminek látszott vagy nevezték. Ez ma is így van. Ebben elvitathatatlan „érdemei” vannak országunk vezetőinek, politikusainak, de erre nem érdemes pazarolni a szót és az időt, hiszen ez már közhely. Egy olyan világban élünk – és ne essünk abba a hibába, hogy csak a politikusokat kárhozzátjuk e miatt, bár az ő felelősségük letörölhetetlen ebben! – amelyben, úgy tűnik, minden csak elnevezés kérdése. Ha valamit átneveztünk, akkor az - sokak fejében – mássá lett. A hazugság nem hazugság, csak az „igazság teljes kibontásának” elmulasztása. A gyűlölet nem gyűlölet, hanem szenvedélyesség. A házasságtörés csak a boldogság és igaz szerelem keresése, amihez mindenkinek joga van. A közvagyon lenyúlása nem lopás, hanem annak következménye, hogy egy „sikerés üzletember” „jókor volt jó helyen.” Az igazság kimondása gyűlöletbeszéddé lesz. A hit megvallása nem más, mint beszűkültség és vallási intolerancia, rosszabb esetben fundamentalizmus. Amikor sokakat megbotránkoztatnak hitük meggúnyolásával, művészi szabadságról hallunk. Azt is lassan megtanuljuk, hogy a pedofília generációk közötti intimitás... Minden csak névadás, megnevezés, kommunikáció. És közben semmi sem az, ami valójában.

Az ilyen megfoghatatlan, „nyúlós-ragadós” világgal szemben egy kristálytisza világba érkezünk a ma olvasott bibliai részben (a képet, úgy érzem, használni kell – de mivel egy nyúlós-ragadós világban élünk, amelyben sok mindent ráragasztanak az emberre, hozzá kell tennem, hogy távol áll tőlem, hogy ennek a képnek bármiféle áthallása legyen az ún. kristályéjszaka kegyetlen és borzalmas valóságával!). Egy olyan világban találjuk magunkat, ahol kristálytisztán néven neveztetnek a dolgok, és ahol semmi nem kerülhet átnevezésre, elkenésre, maszatolásra. Éppen ezért olyan nehéz nekünk ez a bibliai szakasz. Ezért hökkent meg, ezért érezzük magunkat kényelmetlenül jelenlétében, ezért leszünk feszültek tőle. Azokban a napokban Jeruzsálemben egy egészen más világ volt jelen a nép között. A Szent Isten világába érkezünk, a Szent Isten látogatta meg a várost, és ennek alapján ma a Szent Isten népe közötti jelenlétéről kívánok szólni.

I. Hogyan jöhet egyszerre a földre a menny és a pokol?

A felolvasott szakasz három nagyobb egységre oszlik. Az első és a harmadik leírható úgy, mint „menny a földön”, a közbeeső rész címe viszont a „földre szállt pokol” lehetne. Miért?

Amikor a Szentlélek kiáradt, az apostolok nagy erővel tettek bizonyosságot arról, hogy a megfeszített Jézus feltámadt és él, és megszületett az első keresztény közösség,

olyan időket éltek, mintha a menny jött volna a földre. Mi más lenne a magyarázata annak, hogy ezek az emberek szívükben és lelkükben annyira egyek voltak, hogy gondolkodás nélkül, ha kellett, saját vagyoni odaáldozásával gondoskodtak a szegényekről, és ennek következtében nem volt közöttük szűkölködő. És mivel ez nem a megvalósult kommunizmus, hiszen nem az államhatalom intézte a vagyon megosztását, hanem a szeretet önkéntes túlcsofordulása, bátran mondhatjuk, hogy csoda. Ha emberek úgy szeretik egymást, hogy senkinek nincs hiánya, mert akinek több van, az a magáét odaadja, akkor ott valami rendkívüli történik. Ha ma Magyarország egyszer csak átváltana a tolvajok, csalók, lenyúlók, megvesztegetők és megvesztegetettek országából a szeretet ilyen közösségeinek országába, azt mondanánk: ez csoda. A menny jött a földre.

Ugyanakkor nemcsak ez az egység mondatja velünk, hogy itt rendkívüli időkkel találjuk magunkat szemben. Miközben az apostolok nagy erővel tesznek bizonyosságot az Úr Jézus feltámadásáról, hasonlóan különleges erőt jelez az, hogy jelek és csodák, tömeges gyógyulások és a gonosz megkötöző munkájából való szabadulások történnek. Jeruzsálem környékéről is tömegek jönnek, hozzák a betegeket, a nyomorultakat, hogy az apostolok elé tegyék őket. Lukács evangélista, teljesen tudatosan, ezekkel a sorokkal azt a jeleníti meg, amikor Jézushoz tódultak a tömegek, hogy gyógyulást nyerjenek. Ugyanilyen erővel szolgálnak az apostolok. Már pedig ha ez így van, akkor a menny jött a földre, Isten különleges módon meglátogatta az ő népét.

A legtöbbszörünknek nincs is ezzel gondja. Örömmel, csodálattal, kételyekkel teljes vágyakozással olvassuk: ilyen is van Isten népében? Mások egyenesen vágnak erre, imádkoznak, hogy ajándékba adassék nekünk is a Szentlélek jelenléte olyan mértékben, hogy mi is megéljük ezt a szívig-lélekig hatoló szeretetközösséget, valamint a gyógyulások csodáit. Ezen a ponton viszont valami megtorpanásra készlet. Hogy kerül ide egy másik történet egy házaspár haláláról? Mi ez a kettősség? Hogyan lehet, hogy az egyik oldalon Isten szeretetét ünneplik, a másik oldalon meg egészen fura módon, sőt, elfogadhatatlan módon ennek a közösségnek két tagja meghal? Hogyan lehet egyszerre jelen „menny és pokol” a földön (hiszen nem „pokol” az, hogy valaki azért meghal, mert nem adja oda teljes vagyonát az egyháznak?)?

Bár, amint majd hamarosan látni fogjuk, Anániás és Szafira bűne nem az volt, hogy nem adják oda az eladott vagyonból származó teljes összeget az Úr ügyének, a mai ember számára nem ez a lényeg. A kérdés, amely felkavar, sőt, felháborít az, hogy hogyan lehetséges, hogy Isten halállal sújt valakit egy ilyen „kis ügyért”? Mert akármi is történt pontosan, azt mindenképpen nehéz megértenünk, hogy Isten halálra sújt két embert a bűnéért? Hol van szeretete? Igazságos-e ez? Hát nem lehet hibázni? Miért hallunk akkor irgalmas és megbocsátó Istenről?

Egy nagy kettősséggel véljük hát magunkat szembetalálni. Isten itt van, szeretete kiárad, egység születik és csodák történnek. Mindenki örvendezik. És ugyanakkor egyszer csak Isten ítélete lesújt, és holtan esik össze Anániás, majd felesége, Szafira. Az egyiket vágyjuk, a másiktól viszolygunk. Az egyik szeretete, a másik ítélete. Kibékíthetetlen valóság. Hogy van ez?

Ami kettősségként jelenik meg számunkra, az valójában egyazon dolognak a két oldala. Isten legalapvetőbb tulajdonsága szentsége. Isten szent, azaz egészen más, teljesen különáll mindattól, ami a mi világunk „nyúlós-ragacos”, bűnös valósága. Isten szentségében szerető, és nem annak ellenére. Szentségében, különállásában

igazságos, hatalmas, és kegyelmes, irgalmas. Isten, a Szent látogatja meg a várost; és ehhez kapcsolódik a szeretet lelkületének kiáradása, valamint ehhez kapcsolódik szigorú ítélete is. Annyira nem ismerjük Istennek ezt a – leglényegibb! – tulajdonságát, hogy elválasztjuk, sőt kijátsszuk szeretetét igazságával. De meg kell látnunk, el kell ismernünk, hogy Isten szentsége nem megosztható, nem felbontható. Nem választhatjuk ki belőle, ami nekünk tetszik, hogy azután félredobjuk, ami 21. századi, individualista és humanista beállítódásunknak nem tetszik.

Jeruzsálemet a Szent látogatta meg, és ezzel járt az egység, a kegyelem, a gyógyulás csodái, és Anániás és Szafira elvesztése, amint az az általános reakció is, amelyről úgy olvasunk, hogy nagy félelem szállta meg a gyülekezetet, és sokan nem mertek hozzájuk csatlakozni. Olyan különleges módon jelent meg Isten ereje, hogy az mindenki előtt nyilvánvalóvá lett, és legalább annyira vonzotta az embereket, mint amennyire tartózkodást is kiváltott. Mindenki érezte, hogy itt nem egy könnyű, laza dolgról van szó; az élő és szent Isten látogatta meg őket. Ezeket az időket, amikor minden egyértelmű és kristálytisza módon a helyére kerül, nevezzük ébredésnek. Az egyháztörténet során újra és újra voltak olyan időszakok, amikor Isten Szentlelke különösen is kiáradt egy közösségre, egy városra, egy országra. Ezeknek az időknél az a jellemzője, hogy a nagy többség sokkal inkább tudatában van a lelki valóságnak, Istennek, mint máskor. Isten dicsősége és szentsége korábban ismeretlen erővel jelenik meg a gyülekezetekben, és az emberek egészen megrendülve tartanak bűnbánatot olyan dolgok miatt, amelyek korábban senkit sem zavartak. Egyik oldalról súlyos agónia, fájdalom jelenik meg a szívekben a felismert szörnyű istentelenség miatt, ami hetekig is eltarthat, majd pedig ezt túlcsonduló, kitörő öröm és Isten magasztalása váltja fel. Ezeket az időket a szent félelem, Isten rendkívüli tisztelete, megújuló hit és szeretet, és ezzel együtt sokak megtérése követi. Korábban nem ismert buzgósággal és tüsszel hangzanak fel az imádságok, és a keresztények mindennél jobban vágnak az egymással való közösségre, és Isten magasztalására. Ez az ébredés. Anániás és Szafira történetét, valamint az első gyülekezet tapasztalatát, meggyőződésem szerint, csak akkor érthetjük meg helyesen, ha felismerjük, hogy Isten különös látogatásának, ébredésnek vagyunk tanúi ebben a leírásban.

II. Miért halt meg Anániás és Szafira?

Korábban is szó esett róla, most is hangsúlyozni kell, hogy nem volt kötelező vagyon beszolgáltatás az ősgyülekezetben. Barnabás, a pozitív példa, éppen úgy önkéntesen járt el, mint Anániás és Szafira. Kiderül, hogy a házaspár egy jól megfontolt és átgondolt terv alapján járt el. Eladtak egy birtokot, amelynek árából félretettek maguknak egy részt, a többit pedig elvitték és „az apostolok lába elé tették”, azaz felajánlották a gyülekezet és a rászorulóknak szükségére. Péter kérdéséből egyértelművé válik, hogy nem az volt a probléma, hogy nem adták oda a teljes összeget, hanem az, hogy úgy szándékoztak tenni, mintha mindent felajánlottak volna az Úrnak: „*Anániás, miért szállta meg a Sátán a szívedet, hogy hazudj a Szentléleknek, és félretegyél magadnak a föld árából?*”

A házaspár elsősorban nem Péternek hazudott, hanem a Szentléleknek. Nem embereknek, hanem Istennek. A Szentlélek olyan cselekedeteket munkál, mint Barnabásé, és látszólag ugyanazt teszik Anániás és Szafira. De csak látszólag, mert bár cselekedetük hasonló, annak lényegében, szívében valami egészen más munkál. Úgy

tesznek, mintha ők is a Lélek indítása alatt lennének, valójában pedig emberi, testi, végeredményben ördögi indítékaik vannak. Érdekes feltenni a kérdést: ha az adakozás önkéntes volt, miért szótték ezt a tervet? Mit akartak így elérni? Félre akarták vezetni az apostolokat és az egész gyülekezetet, hiszen maguk is olyan színben akartak feltűnni, mint azok, akiknek élete a Lélek uralma alatt zajlott. De az ő életük, legalábbis amikor tervezték a hamisságot, már a Sátán inspirálása alatt volt. Becsapták a gyülekezetet, és azt hitték, hogy ez lehetséges. És ez a döntő pont. Képzeljétek el azoknak a szívét és gondolkodását, akik annyira lenézik, megvetik Isten Lelkét, hogy amikor ilyen csodák és események történnek közöttük, amikor a „menny jön a földre”, akkor ők nem számolnak a Szentlélekkel. Amikor Isten ennyire valóságosan jelen van, szentsége ennyire érezhető, csodái ennyire kézzelfoghatók, jelenléte ennyire erősen mutatkozik meg az egységben és szeretetben, akkor ennek kijátszása, az átverés és a képmutatás szándéka nyílt szembeszegülés az Úrral, nyílt megvetése szentségének és erejének. Ez a nyílt istenellenesség az, ami nem állhat meg - és nem az, hogy vagyonukból valamit eltettek maguknak! Ez a nyílt istenellenesség az, aminek következtében Isten ítélete sújtja Anániást és Szafirát, akik megismerhették az Urat, és mégis megvetették őt.

Mindez olyan támadás az első gyülekezet egysége, őszintesége és hitelessége ellen, amit Isten nem enged meg. Nem engedheti, hogy ezen keresztül olyan mótely lopózzék be a gyülekezetbe, ami idővel mindent átjár, mindent „nyúlóssá és ragacssá” tesz (Isten cselekszik, nem Péter; vö. a prófétai ajándék, amely megynilvánul!). A Szent van jelen népe között, és aki nem veszi alázattal, örömmel, és hálával a meglátogatás idejét; aki nyíltan szembeszegül vele, azt elemészt. Ha nem tenné, nem lenne Isten, nem lenne egészen más, nem lenne szent. És ezzel együtt nem lenne lehetőség a megtérésre, egy közösségnek, egy országnak, egy népnek a megújulásra, az újrakezdésre, a „nyúlós-ragados” valóságból való megszabadulásra, a dolgok újból történő, a Szent valóságával egyező néven nevezésére.

A Szent nem maradt elérhetetlen világosságban, hiszen Jézus Krisztusban emberré lett, közöttünk járt. Nem tartotta magát távol e világ minden nyomorúságától és bűnétől. Megérintette a leprást, megbocsátott a vámszedőnek, új kezdetet adott a házasságtörőnek. Végül magára vette az egész világ minden szennyét, mocskát, bűnét a kereszten. A harmadik napon az Atya feltámasztotta Fiát, hogy mindenkinek hirdesse: általa és vele kapcsolatba lehet lépni a Szenttel és igazzal. Telve van kegyelemmel, szeretettel és bocsánattal. De ha valaki szembeszegül vele, azt szentsége elkerülhetetlenül felemészt. . .

III. Gyakorlati megfontolások

Mire hív bennünket ma, ebben a „nyúlós és ragacos” korban a Szent jelenléte népe között? Néhány kérdésben foglalom össze a textus mondanivalóját számunkra.

Ismerjük-e, elismerjük-e és leborulunk-e a Szent előtt? A protestantizmusban, helyesen, nagy hangsúlyt kapott Isten Jézus Krisztusban megjelent kegyelme, valamint az, hogy Krisztus által személyes és bensőséges kapcsolatba kerülünk az Atyával. Nincsen egy olyan közvetítő intézmény, az egyház, amely törvényeivel, valamint nincsenek olyan személyek, a papság, amely felhatalmazásával Isten és az egyén közé állna azzal, hogy csak bizonyos határok, szabályok, gyakorlatok betartásával lehet az Atyához jutni. Nincs kötelező gyónás, nincs kötelező mise közbeiktatva Isten és ember

közé. Nincs ilyen rendszer, ami Isten szentségét, egészen más valóságát érzékeltetné. A protestantizmus, helyesen és biblikusan, azt mondta, hogy egyedül Krisztusra van szükségünk ahhoz, hogy személyes kapcsolatba kerüljünk az Atyával. És ez így igaz! De Krisztusban meg kell tanulnunk látni és imádni a szent Istent. Gyakorolni kell magunkat abban, hogy miközben Isten közelsége Jézusban elérhető, jelenléte a Lélek által adatik nekünk, ez nem automatikus, nem magától értetődő, nem valami, ami jár nekünk... hanem egyedül kegyelem. Kegyelem, hogy a szent Isten, az egészen más eljött, kiszolgáltatottá és elérhetővé tette magát a számukra. Boruljunk le és imádjuk a Szentet!

Hogyan és miért imádkozunk? Az elmúlt hetekben többször is felhívtam a figyelmet arra, hogy ebben az évben különösen is szeretnénk hangsúlyt fektetni az imádságra és a böjtre. Imádkozunk a Szentlélekért, a Lélek kitöltéséért, Isten vezetéséért gyülekezetünk életében. Hisszük és várjuk, hogy az Ige növekedjen közöttünk és általunk. Hogyan formálja ezt az imádságos Isten elé állást a mai textus? Számosan imádkoznak a Szentlélek kiáradásáért, gyógyulásokért, jelekért és csodákért... de vajon tudjuk-e, hogy mi történik, ha ez az imádság meghallgattatik? Vajon készek vagyunk-e, és valóban szeretnénk-e Ézsaiás tapasztalatát: *„Jaj nekem! Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan nép között lakom...”* Amint imádkozunk, fel kell hogy tegyük magunknak a kérdést: vágyjuk-e, akarjuk-e, hogy először bennünket üssön szíven az Úr szentsége, és a mi elveszett és tisztátalan voltunk? Azt hiszem, ezt nem fogalmazzuk így meg, és nem várjuk, hogy ha eljön, először bennünket hív komoly és fájdalmas bűnbánatra. Amint imádkozunk a Szentlélek kiáradásáért, az Ige növekedéséért, legyen bennünk a vágy: Uram, mutasd meg szentséged, mutasd meg elveszettségem, mert te mindennél fontosabb vagy!

Miben hív ma bennünket az Úr megtérésre? Mi az a „nyúlós és ragacsos”, hozzánk tapadt, bennünket lehúzó, megszégyenítő valóság, amiről ma azt mondja a szent Isten: azért vagy itt, hogy ma ezt leoldjam rólad és megtisztítsalak? Hol ítél meg bennünket azzal, hogy csak maszatolunk és jelenségeket átnevezünk, de egyértelmű szavát és igazságát nem vállaljuk? Mit mond nekünk, személyesen, a képmutatásról, a testvéreink, a ránk bízottak, vagy éppen a vezetőink félrevezetéséről? Térjünk meg abból, amit megítél, amiben becsaptuk egymást –és legfőképpen azt hittük, hogy becsaphatjuk a Szentlelket... Jöjjünk így elé az úrvacsorai közösségben!

Amint Szentlelkét kiárasztja ránk, amint megláttatja valós voltunkat, amint megtérésre hív és megtisztít, egyszer csak meghalljuk mi is kérdését: *„Kit küldjek el, ki megy el követségünkben?”* És akkor így válaszolhatunk: *„Itt vagyok, engem küldj!”*
ÁMEN!